

թեան մի մասը: Ամենքի հանդէպ մնաց անկախ: Մեր հոտած ժամանակների համար ա՛յս էլ առաքինութիւն է:

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԵԼԻՔՈՆԵԱՆ

Յուլիոս 23-ին Գահիրէում մեռաւ եգիպտահայ յայտնի դրամատէր Կարապետ Մելքոնեանը: Հանգուցեալը ծնւել էր 1860 թ. եւ երկար տարիներ ընթացքում իր աւագ եղբօր՝ Գրիգորի հետ Եգիպտոսում դիզէլ էր մեծ հարստութիւն: Մելքոնեան ծխախոտի յայտնի գործարանը նրանց էր պատկանում:

Թրքախօս, ամբողջապէս կլանւած դրամի ու հարստութեան խնդիրներով, Մելքոնեան եղբայրները շատ չէին ապրում հայ կեանքով ու չէին հետաքրքրւում նրա պահանջներով: Հայաստանի Հանրապետութեան ստեղծումը ամբողջ հայութեան հետ՝ ցնցեց եւ սրբանց. 1920 թ. Գրիգոր Մելքոնեանը դիմեց Հայաստանի կառավարութեան՝ խնդրելով, որ իրեն շնորհւի Հայաստանի քաղաքացիութեան պատիւը, յայտնելով միաժամանակ, որ իր խոշոր հարստութիւնը կտակում է Հայաստանին: Բայց երբ քաղաքացիութեան թուղթը հասաւ արտասահման, Հայաստան արդէն խորհրդայնացւած էր:

Գրիգոր Մելքոնեանի մահից յետոյ՝ կրտսեր եղբայր Կարապետը իւր բաժին հարստութիւնն էլ միացրեց ու Մելքոնեան տան ամբողջ ունեցւածքը նւիրեց ազգին: Այնուհետեւ Մելքոնեան դրամների շուրջ տղի ունեցան բաւական տխուր երեւոյթներ, որոշ մարդիկ նոյնիսկ շանթաժի դիմեցին եւ գումարներ փրցրին, մինչեւ որ կարելի եղաւ համաձայնութիւն գոյացնել Կարապետ Մելքոնեանի եւ Պօղոս Նուպար փաշայի միջեւ:

Այդ համաձայնութեամբ, 1925 թ. դեկտ. 25-ին, Աղեքսանդրիայի Խառն Դատարանի նոտարութեան առջեւ Մելքոնեան եղբայրների նւիրատուութիւնը – 650,000 եգիպտ. ոսկի – փոխանցւեց Հ. Բ. Ը. Միութեան հետեւեալ պայմաններով. –

Մելքոնեան Գործատան հաշւարդարից յետոյ, ստացւած ամբողջ գումարը վերածւում է պետական արժէթղթերի եւ պահ է տրւում անդլիական եւ ամերիկեան դրամատներին: Դրամադլիսի տարեկան հասոյթը յատկացւում է հետեւեալ նպատակներին. –

ա. – Կիպրոսի Նիկոսիա քաղաքի Մելքոնեան զոյգ հաստատութեանց մէջ պիտի պահւին առ առաւելն 500 երկսեռ որբեր:

բ. – Տարեկան 1000 ոսկի պիտի տրամադրւի Երուսաղէմի Հայոց

Պատրիարքարանին ժառանգաւորաց վարժարանում սաներ պահելու համար :

Գ.— Տարեկան 1000 ոսկի պիտի տրւի Կ. Պոլսի Հայոց Պատրիարքարանին :

Դ.— Տարեկան 500 ոսկի՝ Կ. Պոլսի Ազգային Հիւանդանոցին Մեղքոնեան եղբայրների անուամբ անկողիններ պահելու համար :

Ե.— Տարեկան 3000 ոսկի՝ Երեւանի Համալսարանին՝ հայերէն լեզւի , հայոց գրականութեան եւ հայոց պատմութեան ճիւղերին յատկացւելու համար :

Եթէ այս յատկացումներից յետոյ, որեւէ դումար աւելնայ, ըստանալ հետեւեալ ձեւով.—

ա.— Կիպրոսի Մեղքոնեան Հաստատութեանց կից բանալ արւեստից եւ արհեստից վարժարան :

բ.— Նոյն Հաստատութեանց կից հիմնել հայկական տպարան հայերէն դասագրքեր եւ այլ գործեր հրատարակելու համար :

գ.— Եւրոպական համալսարաններում պահել ձրիավարժ ուսանողներ :

դ.— Վարժարաններ հիմնել Կիպրոսում կամ այլ տեղեր եւ օգնել կրթական հիմնարկութեանց :

Բացի այդ, 5-7000 ոսկի միանաւ յատկացւում է Ազգային-դրրիայի Ազգային Վարժարանին կից մանկապարտէզ շինելու, եւ 1000 ոսկի Կիպրոսի Ս. Մակար վանքի ճանապարհը անցկացնելու համար :

